

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apere Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiiu, strada Măcelarilor 45.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Nr. 1432 Pres.

Publicațiune oficială.

Postul de spiritual greco-oriental la institutul regnicolar de corecțiune din Gherla (Szamosujvár), acum vacant, cu dotațiune anuală de 800 fl. și locuință în natură, eventual relut anual de 210 fl., este a se îndeplini prin denumire din partea înaltului ministeriu reg. ung. de justiție la propunerea autorității supreme archidieceșane.

Cu privire deci la intimatul suslăudatului ministeriu din 1 Martiu n. a. c. Nr. 6227, prin acesta se fac atenți toți cei-ce ar dori să ocupe postul amintit, ca până în 15/27 Martiu a. c. să se prezenteze aici suplcele lor instruate cu documente despre etatea, cunoscința limbilor, studiile pregătitoare și teologice, examenul de calificațiune preoțescă, promovarea la gradurile preoției și despre aplicarea și serviciile lor de până acum.

Se observă: că la postul din chestiune pot veni în combinare numai acei preoți ori clerici absoluți din archidieceșana Transilvaniei, cari pe lângă o calificațiune superioară sunt bine deprinși în limba maghiară și au inclinare specială și desteritate pentru îndreptarea morală a celor osândiți; ăr dintre cei calificați vor fi preferiți cei-ce sunt veduvi, eventual celibi, încă tineri, și în bune puteri fizice.

Sibiiu, 23 Februarie, 1898.

Miron Romanul m. p.,
archiepiscop.

Dotațiunea clerului.

VI.

Pe lângă cele espuse până acuma noi vedem o purcedere reavitoare din partea ministrului și în împregiurarea aceea, că insistă la regula dotațiunea clerului acatolic separat și mai nainte de regularea congruei catolice.

Ministrul — ce-i drept — motivează acesta cu cuvântul, că afacerea congruei prea se amână și deosebitul raport dintre biserica romano-catolică și stat crează greutatea la definitiva ei regulare. Noi însă considerăm acest motiv ca un pretext, ca o apucătură diplomatică, din partea ministrului mai ales, că putea să mai amâne prezentarea proiectului din vorbă pe altă ocaziune.

Adevăratul motiv va fi următorul.

Ministrul bine scie, că cea mai puternică biserică din țară este cea rom.-catolică. Episcopatul acesteia — de sigur — ar fi făcut guvernului mare și simțită opoziție față de proiectul vătămător și în multe puncte foarte injurios. De opoziția acestui episcopat ministrul trebuia să ție cont, căci are respect de el; pe când cu celelalte biserici — crede — că va reuși mai curând cu planurile sale, fiind a-cele mai slabe și mai puțin considerate; ba întru cât privește pe naționalități, guvernul nu prea vrea să ție cont de loc de justele lor așteptări. În special bunăvoința guvernului față de biserica ortodoxă română o cunoscem din ches-

tiunea ajutorului de 24.000 fl., de care biserica la 1885 a fost necesită să abdică.

Peste tot proiectul din chestiune cuprinde o insultătoare neîncredere față de capii bisericilor și față de organele bisericesci.

Autoritatea bisericeii este peste tot numai un mijloc în mâna guvernului; țeranul român ar dice: — o „slugă la dârlógă”. Ea are să facă multe pregătiri prealabile, din cari ministrul cultelor va avea să tragă conclusiunile finale.

Ori-cine va ceti întreg proiectul, va rămânea la urmă cu impresia acestei neîncredere jignitoare, care ni-se pare în special îndreptată în contra capilor bisericeii noastre ortodoxe române.

Acastă deducțiune o putem face cu atât mai vârtos cu cât scim, că guvernul intenționează a îmbunătăți starea materială a preoțiilor reformatate magiare. Dar a lua numai plângerile acelora în considerare nu putea. Așa ne-a cuprins și pe noi în proiect, însă cu reservația mentală, ca deoparte să ne astupe gura, și să ne mai putem dice lumii, că „nu ne ajutură”, ăr de altă parte, ca prin adausele sale materiale să ne înălțuiescă, ținând astfel a ne umili și retrage dela apărarea drepturilor naționale ale poporului nostru român.

Interesele clerului ortodox român au fost până acuma strict legate de interesele poporului român. A slăbi această legătură și a pregăti chiar rum perea ei, este o primejdie națională, pe carea de sigur nime n'o doresce, afară de binevoitorul guvern ungar.

Noi însă datorință avem a pune stavilă acestei bunevoinețe.

Sărăcia este — ce-i drept — o mare pedecă pentru progresul unei corporațiuni, unui popor, dar apoi totuși — putând rămânea independentă — e mai de preferit o sărăcie liberă, decât o bogăție cu scăluși.

Sărăcia este în cele din urmă un bun motor de a nisui spre îmbunătățirea situațiunii și această stare îți insuflă totdeauna un îndemn spre luptă, spre progres, spre îmbunătățirea sorții. Și o corporațiune, un popor, care e cuprins de asemenea porniri, are viitoriu.

Din contră o bunăstare o îmbogățire, mai iute este aplicată a te duce în brațele desfrânărilor și îmbuibărilor, cari cauzează mórtea nu numai a unei familii, ci a unui neam întreg.

Bogăția, luxul, desfrânarea etc. sunt lucruri mai periculoase pentru existența cui-va, ca și sărăcia.

De altcum nu numai noi avem impresia, că proiectul din chestiune arată multă neîncredere mai ales către biserica noastră, ci și alte cercuri nouă nu tocmai binevoitoare au ajuns la același rezultat. Așa d. e. diarul catolic „Magyar Állam”. Eță ce scrie acest diar în unul din numerii a. c.:

„Cum că acest proiect s'a făcut nu mai în favorul protestanților, o destăinuesce „§. 9, care pe temeiul unor acuse ridicate în chip de tot general hotărăsece, când subtrage guvernul ajutorul, rezervându-și dreptul de a judeca asupra delictului moral al parochilor și asupra purtării lor contrare „statului, și ași validă voința sa proprie

„chiar și atuncia, când autoritatea bisericescă „superioară în viața morală și în patriotismul „preotului provădut cu ajutor nu găsesce „nici o faptă, carea să se pótă pedepsi în „sensul canónelor. Vor avé deci trecere notarii, pretorii și fișpanii denunțanți. Sermanul „preot oriental nu va putea să bea nici un „păhăruț în veselie așa, cât prin această „nu se dea în mâinile notariului comunal, nu „va puté să rostescă critică asupra politiceii „guvernului, fără de a-și risca prin acesta „ajutorul dela stat. În ministeriu vor înființa o secțiune polițială-morală și politică „spre a controla pe parochi. Numai calvinii „vor putea să se bucare; pe ei, de cum-va „nu-i vor denunța credincioșii proprii, nu-i „va controla nimeni; cei 1206 pastori reformați vor putea să pipe fără de nici o grije; „acestora nici nu le va împărți statul însuși ajutorul și la singuratici, ci însăși conesiunea va primi și va împărți competența de „o jumătate de milion”.

„Față cu archiereii greco-orientali „proiectul cuprinde neîncrederea cea „mai mare, când presupune despre ei, „că lasă neosândiți pe preoții lor chiar „și în cazul, când acusa e întemeiată, și „acestora statul le subtrage ajutorul „chiar și după sentența disciplinară achitătoare; prin urmare statul supracensurésă afacerile disciplinare ale preoțiilor gr-orientale și pedepsece și atuncia, „când autoritatea bisericescă competentă „în sentența sa disciplinară a declarat „acusa de neîntemeiată. Acesta e o absurditate așa de mare, un amestec așa „de nedrept în guvernarea internă a bisericii asigurate cu autonomie, încât ar vedé o lipsă mare de conștiință de sine, „dacă preoții confesiunilor ar sublica „pentru ajutorul de stat. Ce înfricoșată „deprindere politică de justiție va fi acea, „când în numele statului vor pedepsi sub titlu de conduită contrară statului, oameni „de aceia, pe cari judecătoria nu i-a osândit, n'a putut se-i osândescă, pe „cari propria lor superioritate disciplinară i-a achitat. Asta e tribunal secret venețian în ediție nouă. „Acolo e senatul, aci judecători, cari „rămân cunoscuți, judecă despre moralitatea și patriotismul acusatului, și „acesta nu póté nici măcar să se apere, „căci dóră în conștiință nici nu ar fi iertat, să se dea ascultare denunțanților secreți, după ce autoritatea bisericescă competentă l'a declarat de nevinovat”.

„E limpede, că singurul scop al „proiectului e, ca pe protestanți să-i premieze, ăr pe greco-orientali să-i supună puterii guvernului. El e deci în adevăr continuarea politicii bisericesci, „persecutarea unei bisericeii și favor pe „sama acelor confesiuni, cari prin guvernele liberale fac servicii politici sale „proprii, intereselor sale proprii: pe „sama protestanților.

„Pe lângă acesta prin politica bisericescă au osebit religiunea de stat, „prin proiectul acesta éráși le légé de olaltă; dar așa, că de acum înainte „statul apasă mâna sa pe parochii tuturor confesiunilor sêrace. Trei mii șese sute de oameni inteligenți se prind érá în jug, se subordineză puterii politice, carea scie foarte bine chipul, cum „are să prindă în mrēja sa tóte straturile societății.

„Farochi ai diferitelor confesiuni, „cari sunteți neatârnatóri, spuneți cu „bărbăție părerea voastră; ve luptați în

„chip credincios pentru principiile voștre; „vóuë v'au croit cu acest proiect un „mizloc de silire. Capetați deci haină, „dară perdeți dreptul vostru de acțiune liberă. Din contribuția tuturor civilor „dan ajutorul, dar pentru aceea guvernul totuși dispune cu drept nefermărit, „ba chiar și în contra autorităților bisericesci competente. Estradau pe acești „parochi micilor tirani satenesci, notarilor și pretorilor, îndemnă la denunțare pe inimizii personali; cu un „cuvânt sistemul liberal aruncă în chip „minunat rețeaua sa peste sermanii parochi ai confesiunilor. Guvernul aruncă „bilț în grumații lor; le ea neatârnatorea.

Er într'un număr mai recent recent 39—11669 dela 18 Februarie n. a. c., vorbind despre deputațiunea reformatilor, care în 17 Februarie s'a prezentat la ministrul-președinte și la al cultelor, adauge: „

„Intr'adever bani de a lui Iuda „este fie-care crucer, pe care statul liberal îl dá pentru scopuri religioare. „Acésta o pot sci și protestanții, și dacă n'o sciu, vor esperia-o la congruă... „vor vedea, că statul reclamă pentru „ajutorul dat influință; cu acela încă-tușeză pe preoții singuratici și prin ei „pe credincioși, și-i câștigă pentru scopurile sale”.

Din Austria. Diarele de Sâmbătă anunțau nouă ordinațiuni de limbă, esmise din partea guvernului Gautsch. Aceste ordinațiuni retractau pentru ziua de 15 Martie dispozițiunile lui Badeni, cari au provocat scisiunea cea mare între Germani și Slavi. În locul acestora ordinul lui Gautsch caută a împăca pe Germani prin un fel de sistem de trei. Boemia — aria celor mai crâncene ciocniri între naționalități — avea să fie împărțită în trei teritorii: curat german, mixt și curat ceh, în ce privește folosirea limbii în oficiu. Astfel de întocmire era și conformă cu dorințele Germanilor.

Impresia ce au făcut aceste nouă ordinațiuni asupra Cehilor și a Germanilor încă nici nu s'a manifestat și — éță suntem surprinși cu o nouă scire politică. Diarele de Duminică aduc vestea laconică despre demisiunea guvernului Gautsch. Majestatea Sa, — cum se depeșeză — a primit demisia și a însărcinat cu compunerea noului ministeriu pe contele Franz Thun-Hohenstein fost guvernator al Boemiei. Despre noul ministru president al Austriei, se dice că ar fi aderent al federalisării Austriei, bărbat cu simpatii mari față de feudali și Cehii tineri, cu vederi dușmănoase Germanilor.

„Wienerzeitung” publică rescriptul de convocare a „Reichsrathului” pentru ziua de 21 Martie.

Șaguna și dotarea clerului.

Fiind actuală chestia dotării clerului, care în repetite rânduri a preocupat și cercurile noastre otăritore, fără ca să o pótă rezolva, — publicăm un memoriu a lui Șaguna în acest obiect.

Era la anul 1850. „Măritul domn Comisariu împărătesc” Eduard de Bach, cere prin rescriptul său dela 10 Novembre a. a. Nr. 536/S. c. c. dela Preasfinția Sa dl episcop diececesan deslușiri în privința mai multor puncte.

Bach pune lui Șaguna cinci întrebări.

Două din aceste ne interesează de aproape, căci privesc chestiunea, ce ne preocupă, și anume a doua și a treia.

A doua întrebare sună așa: „Încât nu ajung veniturile fundațiilor și fondurilor spre scopurile bisericești, precum și pedagogice până acum menite trebuințelor, care în privința înzestrării cu viiincioase a cultului, în privința *dotăției corespunzătoare a preoțimii*, precum în privința prefacerii institutelor teologice mai înalte și și a școlilor populare după cererea timpului, sunt neapărat de lipsă: se arătă cu deamănuntul speșele, care în aceste trei privințe se vor face de lipsă, și se descoperă mijlocele, din care și prin care s'ar putea împlini cheltuețele la mai mult crescătoare?”

La punctul acesta Șaguna dă următorul răspuns:

Pentru cuvenita lămurire a punctului acestuia trebuie să ating înainte de toate, că

a) religia răsăritenă și nația română așa era de apăsată în țera aceasta, cât nici loc cuviincios pentru rădicarea vre-unei biserici sau școli nu li se da, din care pricină — luând afară prea puține întâmplări — bisericile se află afară de orașele și satele acelea, unde sunt creștinii mei mestecați cu creștini de altă nație și religie; ăra în cele mai multe locuri se află bisericile mele în țințirumiri.

b) Preoțimea nu are nici o dotăție, fără e răspinsă la veniturile stolare; ce e drept are în unele locuri 15—30 cr. v. v. dela fiește care familie, înaltele ăra câte o și de clacă. ăra în câteva locuri căpătă din cassa alodială sătescă 100 fl. s. m. Spre pildă la Avrig și la Gurarfului;

c) de și dădea cămara împărătescă în locurile Domniilor Sale la preoții de altă religie porție canonică, sau după stările împrejur ecvivalente porției canonice: totuși preoțimei mele, care în toate întâmplările strălucit au arătat credință către Dinastia noastră stăpânitoare, nu-i dădea nimica, afară de preotul dela Săcărîmb;

d) preoții de altă religie au în lipsele lor potrivit quantum de lemne din pădurile obștești, ăra preoțimea mea este condamnată până în ziua de astăzi la pedepsa aceea, ca dăna să fie lipsită de bunătața aceasta;

e) prin articolul dietal 15. §. 14, 15 din anul 1846/7 sau hotărât preoțimei mele câte o sessie canonică și dascălilor 1/2 de sessie, însă până astăzi nu sau pus în lucrare;

f) mai multe locuri se află, unde preoții de altă religie au casă, porție canonică fără se aibă un suflet de creștin, precum sunt satele în districtul Sibiiului: Topîrcea, Apoldul de jos, S. Sibișiu și Lamerăm, Răhău și Deal, S. Miercuri, N. Ludos, etc. etc. Sc. Noerich: Bendorf. ăra la Gurarfului are

parochia evanghelică din Cristian moară, de și dăra nici un suflet creștin de legea aceea acolo nu locuesce;

g) Creștinii de altă religie, fiind în orice lipsă, căpătă învoirea stăpânirii de așa culege milă și dela români; ăra din potrivă românii nu avău voe de a aduna milă dela creștinii de altă religie și nație.

Sôrtea protopopilor este tot aceeași cu cea a preoților.

(Va urma).

Profesorii școlilor medii

și ocuparea lor la institute financiare.

(Urmare și fine.)

Independența materială e baza celei etice și sociale. Medicului, avocatului, inginerului etc. e permis să fie ori-ce la bance, dar de ce nu profesorului?

Cum de și opresce profesorimea numai dela munca remunerată, ăra dela cea gratuită nu?

Bunăstarea, independența materială, autoritatea și onora desigur nu denegă profesorului, căci misiunea lui nu pôte fi: sărăcia, lipsa, desconsiderarea, grija, necasul, frământarea zădarnică de cap, lucrul, simțul vecinic de dependență, servilismul, supunerea.

Ordinul ministerial, pus în lucrare, de gradează profesorimea la starea de paria societății omenesci.

Pe baza acestora se concludă unanim: „Reuniunea regnicolară a profesorilor e rugată să aște modru de a influența ca ordinul din cestiune să nu se pună în lucrare.”

Tot odată profesorii declară unanim, că până când ordinul nu se va scôte din vigore nu vor primi nici un nobile officium.

La 20 Dec. 1897 cestiunea s'a desbătut în reuniunea profesorală din districtul Cașovia. Acesta a primit întru toate concludul luat în Dobrițin cu adausul: „la cas dacă ordinul ministerial nu s'ar pôte scôte din vigore reuniunea profesorală regnicolară să năsuască al modifica într'acolo, ca a cel ordin să se aplice numai în casuri concrete.”

La 21 Dec. 1897 s'a exprimat în cașua reuniunea districtuală din Eperjes, declarând ordinul ministerial în privința ocupațiilor secundare ale profesorilor de prea strict, acerut barem schimbarea lui, dacă nu se va pôte scôte din vigore.

Reuniunea profesorilor din Sighetul

Marmăției tot în Decembrie 1897 s'a alăturat acelor reuniuni, cari au cerut revocarea ordinului.

La 6 Dec. 1897 concludul reuniunii din Dobrițin s'a pertractat în ședința direcțiunii comitetului central al reuniunii profesorală din Budapesta. Membrul Molnár

István a declarat de înjură procedura guvernului, care când nu e în stare să dea profesorilor destulă pâne, cêrcă să-i răpescă și ceea-ce și agonisesc pe cale cinstită, cum e ocupațiunea dela institutele de credit și economii, care la tot casul e mai folositoare ca: vênatul, jocul de cărți și agromoni a. „Ocupațiunea aceasta e de tot cinstită. Ministrul pôte pretinde, ca profesorii să-și împlinescă datorința, dar n'are drept să le mărginească libertatea personală. Voia și capabilitatea de lucru a unuia e mai mare ca a altuia; unul satisface în mod excelent școlei și apoi îndeplinesce bine și alte lucruri; séu îi e mare familia și e silit să-și agonisescă ceva. Școla nu câștigă nimic prin acest ordin, căci nu ofere încă o garanță, că profesorul ar și învăța în timpul, când nu se ocupă cu afaceri secundare. Pentru școlă e indiferent, că de care ocupațiune secundară e obosit profesorul. Ministrul trebuie rugat să-și revôce acest ordin neesecutabil?”

Membrul Tibér adaugă la cele de mai înainte și aceea că în provința, în multe locuri, singuraticile institute de credit și economii sunt chiar silit a reflecta la profesori, deore-ce nu află ômeni mai potriviți pentru afacerile secretariali, și nici chiar ômeni de mai înfăință și mai cu încredere, ca profesorii, — deci recurg la profesori din necesitate.

Totuși majoritatea direcțiunii a fost convinsă că representațiunea în contra ordinului nu va conduce la scop, deore-ce în lege faprice se dăce, că posturi salarizate sistemisate nu pôte nimeni accepta fără concesiunea ministrului, respective a concenției superiotății confesionale, drept aceea trebuie recunoscut, că ordinul se basază pe lege. Legea, ce e drept, e fôrte severă, dar e în valôre. Fapt e și aceea, că ordinul l'a provocat abuzuri esistente, cari au făcut, ca opinia publică se aplauzeze regularea cestiunii prin ordinul ministerial. Recunôce însă, că e rău, când casuri singuratică atât de iute s'au generalizat, dar nu se pôte spera, că un ordin emanat deja după 2 sêptemăni să se și retragă. Dispozițiunilor legii, după posibilitate li se pôte da esplicare favorabilă în câte-va puncte în pragmatică. Dar și până atunci se pôte spera, că ministerul și organele sale administrative vor rezolva în practică casurile singuratică cu posibila bunăvoință.

În acest sens au apărut corifeii reuniunii profesorală regnicolare, ca: Beöthy, Müller-Rájner și alții cestiunea și au primit un conclud, care înaintat comitetului central al reuniunii în ședința ținută la 28 Dec. acesta a enunțat unanim: „Comitetul central cu mare regret a luat act despre ordinul esc. sale ministrului reg. ung. de culte și instrucțiune publică de sub Nr. 68,400/898 emis în cestiunea ocupațiunii secundare a profesorilor dela institutele medii, deore-ce ordinul în urma forme sale generale, cuprinde în sine

reflexiuni, asupra întregii profesorimi ungare până și în referințele sale morle, pe când abuzuri au putut obveni cel mai mult în tocuri singuratică; ăra în privința materială, din cauza singuraticilor, lovesce întrégă profesorimea, a cărei destoinicie și promptitudine de lucru o pôte împedeca și o pôte eschide dela calea valorării sale sociale, drept aceea propunerea reuniunii din Dobrițin o predă comisiunii însărcinate cu elaborarea pragmaticei cu recomandare.”

La 6 Febr. c. a publicat directorul, Téglás Gábor dela școlele reale din Deva în „Országos középiskolai tanárgyesületi közlöny” Nr. 18. năsece observări deslășitoare conform căroră ordinul din cestiune, s'a emis pe basa unui regulament al consiliului de ministri, prin care s'a dispus asupra oficialilor tuturor ministeriilor. Conform acestui regulament „ori ce ocupațiune secundară, ce voesce vre un oficiant de stat să eșercieze séu o eșerciează deja, fie de onôre sau împreunată cu beneficii, va trebui înșciințată ministrului”, la din contră devine capabil de abus disciplinar. Drept aceea dl Téglás declară de zădărnica urgiarea revocării ordinului din cestiune și recomandă directorilor, ca până la 1 Aprile să primescă declarațiunile bine motivate ale profesorilor, cari au ocupațiuni secundare și optază a le ținé și mai departe și ale subșterne dimpreună cu propunerile lor, pe calea sa, autorităților superioare, la forul competent de a decide și de unde de sigur se pôte spera mângăere, deorece motivele juste vor fi considerate. Conform deslășirilor sale ordinul ministerial opresce ocupațiunile secundare numai în principiu, dar în practică nu se va face nici cea mai mică injuriă.

În N-rul 19 al numitului organ profesorul Kardos Albert din non declară principiul ministrului ilegal și cere susținerea în vigore a §-lui 32 (din art. 30) 1883. ca singur normativ.

Am stăruit asupra cestiunii din considerare că cașua e la ordinea zilei — lis sub iure est — și că dintre profesorii școlilor noastre medii încă sunt unii aplicați pela institute de credit și economii.

Autoritatea supremă școlară confesională ale institutelor medii autonome, — singura competentă va trebui să reguleze poziția acestora încă înainte de Aprile 1898, ca nu cumva drepturile autonomice să fie desconsiderate, ăra profesorii, cari se vor afla aplicați la institutele financiare, fără concesiune dela autoritatea competentă se fie puși sub disciplinar.

În deciderea cașiei superioritatea școlară competentă va considera starea materială a profesorilor dela școlele medii, conscientiositatea lor întru împlinirea oficiului profesoral, poziția ce ocupă cineva la cutare institut financiar, societatea din care face parte, timpul ce'l petrece acolo etc. — și dispune

șure câte puțin timp odichnei lor și să'l consacra distracției intelectuale a poporului ca să jôce — cum zice d-sa față cu cei sârmani și umili rolul, ce de mult ar fi trebuit să jôce.”

În Franța se țin conferințe pretutinden, până și în sate, se fac cursuri de séra. D. Petit s'a gândit la citiricuglastare, citiri bine alese, potrivite cugustul ascultătorilor, cu starea circumsanșelor lor. Poporul are în grad înalt sentimentul frumosului și nu gustă mult lucrurile care sunt numai drăgălașe, care sunt mai fine. Autorii cari îi plac lui, sunt cei a căror inimă generôsă a știut vorbi marelui limbăgiu al eroizmului și al pasiunii.

Prin urmare trebuie bine ales autorul a cărni operă să fie citită publicului și trebuie bine citită această operă. Aci nu e vorba de declamație ci de citire bine făcută, ceea ce e greu lucru. Pe urmă în multe locuri vor trebui explicări, comentarii, prin urmare cel care citește trebuie să și știe ceva; trebuie se aibă o ôre care cultură.

La aceste citiri explicate ar trebui să ne gândim și noi. Ele nu fac numai să petrecă pe auditori ci au o țință mai înaltă. Prin ele sentimentul ideal se înviorază în sufletul mulțimei; ele pot dezvolta patriotizmul, combate greșelele și prejudecățile, ajută mult la progresul social.

Ce dăce ôre învățătorii, institutorii, chiar profesorii dela orașe de ideia aceasta? Să se gândescă cât de mult bine pot face punându o în practică. Școla cu metodele ei face puțin, — lucrul e vădit; — trebuie inimă pentru a lărgi învățătura, a o desvolta într'un chip care, punându o în practică cu un cês mai curând să dea rezultate ce nu dă acum.

La țară învățătorul ar putea face numai Dumineca și sêrbătorile, și chiar șerile adunând pe copii, pe tineri și bătrâni și cêtindu-le lucruri de mintea lor, explicându-le, învătându-i, dându-le lecțiuni asupra curățeniei, asupra trebuinței de a se hrăni într'un chip mai rațional, de a avea o locuință mai puțin sêlbatică.

Unii vor răspunde: „nu faci nimic dle, nu te ascultă, nu vin”. E trêba învățătorului însă, să scie a se face atât de istet, atât de stimat încât nici unuia să nu-i vie să refuze și chiar dacă îndreptarea nu va fi la început, învățătorul să nu dispere; schimbarea se va face încetul cu încetul — fôrte încet se pôte, dar se va face, el va avea mulțămirea de a fi făcut un bine, un bine, de a fi pus una dintre primele pietri la temelă fericitei schimbări viitoare.

(„Fôia pentru toți”).

FOIȚA.

Când speram...

I.

Când speram ca să sosescă
În câmp, blândă primăvară
Sunt cuprins de întristare
Că s'arată iarna iară.

II.

Și în loc s'aud zefirii
Adiind ușor prin flori,
Ved venind din Miază-nôpte.
Crivățul plin de flori.

III.

Nu e chin mai mare 'n lume,
Decât a vedea cu jale,
Cum se stânge câte una
Razele speranței tale.

IV.

Și în loc să veți aceea,
Ce al têu suflet doresce,
Simți că 'n inima pribegă
Trist pustiul se lătesce.

(„F. p. t.”)

Radames.

Epigramă.

(„Fostei mele”...)

Ștersa-i de pe fața-ți
Pudrată urme multe;
O pată însă — nêgră
Tot ți-a rămas — pe frunte.

G. Po...nea.

O ideie.

În fie care zi înaintăm cu câte ceva. Până acum câți-va ani nu puteai ceti până nu aveai bani mai mulți. Cărțile literare costau sume mari; chiar acum ca să ai numai poeziile lui Alexandri complete trebuie să dai 12 lei, e adevărat că ediția e prea elegantă și frumoasă.

De la o vreme au început „Bibliotecele” cari pe prețuri cu totul mici se bat, care se dea cetiri mai frumoșe, mai alese, mai bune.

Dar se pôte face ceva și mai minunat. Nu se gândise nimeni; după ce s'a gândit d. Eduard Petit în Franța, toți se miră cum nu le-a trecut prin mintea lor așa lucru ușor. Știți istoria oului lui Columb.

Ideia d-lui Petit, care e unul dintre cei mai distinși educatori francezi e următoarea: Toți tinerii cari scriu, romancieri istorici, poeți, toți cari alcătușesc elita intelectuală, să

upă cum va afla mai corespunzător cu nteresele vitali ale instituțiilor medii; va onsidera de sigur și aceea ca institutele năstre de credit și economii, prelângă aceea că sunt solide și oneste, sunt tot atâtia factori, cari promovă cultura și binele comun, fiind-că parte însemnată din venitele lor anuale o distribuie școlilor, bisericilor, societăților culturale și pentru creșterea tinerimei — a speranței viitorului.

Dr. P. O.

Italia iubilează.

Vineri, în 4 Martie s'au împlinit 50 de ani dela promulgarea constituției actuale a Italiei prin regele Carlo Alberto. Italia întrăgă a iubilat din acest însemnat incident, Italia întrăgă a avut o zi festivă, petrecută în amintirea zilelor mari din 1848, când doriile libertății li s'au ivit, când unitatea națională a fost decretată.

Sărbătorea a fost mai pompoasă firește în Roma, în jurul regelui Umberto. Orașul era înbrăcat în haine de sărbătoare, flamuri tricolore la totă casa, ghirlande de flori și alte podobe artificiale. Dimineața la 9 ore a eșit regele, încunjurat de splendidul său stat-maior și de o mulțime de ofițeri streini, atașaii armatei italiene, și a făcut pe un teren de lângă oraș revista trupelor. Trupele au defilat pe Piazza dela Independanza înaintea regelui și a reginei ear mulțimea a aclamat frenetic părechia regală. După amiazi la 3 ore s'a ținut în Capitol o ședință festivă, la care au participat senatorii, deputaii, primarii orașelor mai mari din Italia, ministrii, întreg corpul diplomatic și alte notabilități. Părechia regală la intrare a fost viu aclamată, ear după ce s'a ocupat tronul, preșidenții camerei și a senatului, precum și po-desta (primariul) orașului s'au cetit scrisorile de omagiu. Regele a răspuns prin o vorbire caldă, dând expresie bucuriei și stimei pentru momentele de reînnoire a Italiei. Precum odinioară toate clasele cetățenilor s'au unit cu scop de a întemeia Italia unitară, astfel dorește ca în viitor toate aceste clase se lucre la promovarea binelui țării. Regele încheie astfel: „*Legătura insolubilă dintre dinastie și soarta poporului, basată pe identitatea de idei și porniri, ofelită prin faptele de glorie cât și prin nenorociri, va fi cel mai puternic zid al patriei italiene.*”

Mulțime însuflețită, cu steaguri și cu muzici militare au petrecut părechia regală dela Capitol la Quirinal. Săra a fost iluminată în orașul întreg.

Un incident.

Venind regele Umberto dela revista trupelor, un om înalt și palid s'a apropiat de trăsura și la agrăit astfel: „*Majestate! Opera predecesorului Majestății Văstre a regelui Carlo Alberto a fost nobilă, însă ieziții de astăzi o zădărnicesc. Majestatea ta până atunci nu vei avea liniște, până ce Italia nu se va scăpa de acești dușmani ai țării.*”

Regele i-a răspuns cu un zimbet și a trecut mai departe. Acest bărbat, scrie „*Neue Freie Presse*” se chemă Demisone și s'a făcut evident în zilele trecute prin o petiție aruncată în dieta de pe galerie, în care cere surghiunirea ieziților.

Ungurii și iubileul Italiei.

În parlamentul nostru deputatul Kossuth Ferencz, aducânduși cu pietate aminte de însemnatele servicii, ce Italianii i-a adus amiei lui, a propus, ca dieta maghiară se felicite dieta italiană din acest incident. „*Italia a fost odinioară speranța noastră. Acolo au găsit adăpost cei mai valoroși ai noștri. Cuvinește ca în forma de felicitare se luăm și noi parte la sărbările lor.*” — dice Kossuth Ferencz. Lui Kossuth i-a răspuns Bánffy, declarând, că ori cât de imprietinită este Ungaria cu Italia, nu vede necesitatea de a o felicita, — căci nu este us parlamentar. Majoritatea a și acceptat punctul de vedere al ministrului-preșident și a trecut la ordinea zilei peste propunerea lui Kossuth.

Din România.

Procesul duelului Filipescu-Lahovary. În ședința de Luni și-a început ple-doară dl Delavrancea și și-a terminat-o Marți. Dsa într-o logică puternică, cu argumente tari apără pe dnii Filipescu și martorul acestuia V. Ionescu. În acesta zi, după-ce au vorbit dnii A. Constantinescu și Păltineanu din partea apărării, a luat cuvântul dl P. Grădișteanu apărătorul părții civile. D-sa condamnă duelul ca o importăție exotică păcătoasă, și cere pedepșă aspră pentru dl Filipescu, căci rezultatul duelului a fost mărtea. Despre martorii dlui Filipescu spune, că ei n'au cercat împăciuirea, și deci au a se considera ca coautori. În ședința de Mercuri continuându-și pledoaria dl Grădișteanu, vorbește în potiva faptului că duelul nu s'a sêvșit sub cerul liber. În sfârșit condamnă aspru purtarea lui Victor Ionescu.

Prim-procurorul Caracăș în replica sa spune, că legea duelului n'a cădut în desuetudine decă nu s'a aplicat în câteva casuri din neglijența unor parchete. Intervinend acum parchetul — dice Caracăș — a făcut acusatilor serviciul de ai apăra de calumniile de asasinat ce li s'au pus pe spinare. Duelul e importăție străină. Cere să fie pedepsiți și martorii cu pedepșă cea mai aspră.

Își ține apoi pledoaria dl adv. G. Panu, aducend ca pildă cazul analog dintre Leon Ghica și Ștefan Vărnăv, când duelul a avut de urmare mărtea, și familia n'a constituit parte civilă, ci a deplâns în sinul său nenorocirea. Constată că legea duelului a cădut în desuetudine, și spune că însuși dl P. Grădișteanu a comis delictul acesta. În ce privește faptul că duelul e importăție străină dl Panu spune, că importat a fost în țara românească și parlamentul, justiția, cultura etc. În o logică strinsă arată că duelul n'are a se considera delict, nici martorii complici. Articolul din „*Independență*” îl califică insultător din sémă afară.

Joi s'a ținut ultima ședință, și a fost destinată replicii apărării.

A vorbit dl Cornea, condamnând constituirea în parte civilă a surorilor Lahovary. „*Voiți răspunare, nu este sémă de pietate, care vă aduce aici.*” Într-o superbă logică, și cu argumente neresturnabile avocatul Cornea constată eșirea din us a codului pentru duel. Aduce mai multe casuri analoage de duel, cu sfârșit mortal, și arată, că nicăiri nu s'a constituit parte civilă, și parchetele n'au pornit cercetare. „*O lege care nu se aplică, a perdut din morală, vitalitatea, din forța ei.*”

Procesul s'a terminat Sâmbătă, când tribunalul a adus sentență condamnând — după foile ungurești — pe dl Filipescu la 6 luni temniță. Martorii au fost achitați.

Cronică din Bucovina.

Catolicismul — canalul germanisării. Catolicismul e fără îndoială a piază rea pentru poporul românesc. Ori unde, numai învârbire aduce și atentăză la viața națională a neamului nostru. Astfel în țara noastră catolicismul este calea pe care își ajung reuniunile de maghiarizare mai iute scopul. În Bucovina Germanii cuceresc teren în mijlocul Românilor tot numai prin catolicism. Cea mai nouă știre de acest fel o are „*Tribuna*” din Sibiu, căreia i-se scrie din Rădăuți, că acolo au trecut o sumedenie de Români la catolicism și astfel s'au germanisat total. „*E înspăimântătoare de mare lista fraților noștri rădăuți și perduți.*” — dice corespondentul din Rădăuți. Atragem și noi atențiunea autorităților bisericesci de a veghia cu trezvie asupra marilor interese de neam, limbă și biserică.

Protegierea abusivă a greco-catolicilor. „*Patria*” publică o corespondență din Storjineț, în care se dovedește, că guvernul țării observă bunăvoință față de biserică greco-catolică, ér față de cea gr.-or. română e mășter. Astfel guvernul a dat voie comunității greco-catolice din Storjineț ca să întreprindă o colectă în scopul zidirii unei biserici greco-catolice. Colecta se face, însă nu numai la coreligionarii greco-catolici ci și pe la credincioși de ai bisericii gr.-ort.

Și administrația încuviințează această estindere a colectei și asupra greco-orientalilor. Altfel însă s'a întâmplat și se întâmplă în casuri analoage față de biserică noastră. Dacă unei comune ortodoxe i se încuviințează colectarea, apoi i-se poruncește strict, ca să nu umble fără la cei gr. ort. Parochul gr. ort. din Lucăveț a primit dela guvern ordin strict, că dacă va cuteza să colecteze dela vre-un catolic, va fi pedepsit în bani. „*Etă de ce egală îndreptățire se bucură biserică noastră ortodoxă din Bucovina.*” — esclamă corespondentul „*Patriei*”.

Er noi adaugem: Etă până unde merge ura papistașismului, care desconsideră astfel și cele mai elementare principii creștinești.

Asociațiunea clerului gr.-ort., după cum se știe s'a organizat. Prima acțiune și-o îndreptăză asupra ameliorării stării preoțesci, în care afacere s'a trimis cercurilor competente din Viena o petiție. Comitetul asociațiunii clericale gr. ort. a esmis o deputățiune, care se aducă la cunoștința preșidentului țării, baronului Bourguignon constituirea asociațiunii. Etă alocațiunea conducătorului acelei deputățiuni, a dlui Dr. Turcan (preșidentul comitetului), precum și răspunsul dat de preșidentul țării:

„*Ca reprezentanți ai decurând constituitei Asociațiuni a preoților ort. or. din Bucovina spre promovarea intereselor bisericești băstinașe și a membrilor ei ne luăm libertatea a ne prezenta și înainte de toate a Vă exprima omagiile noastre mulțămiri pentru bunăvoința cu care ați recomandat petiția adresată către Majestatea Sa spre ameliorarea sortii preoților și a ne recomanda și pentru viitor înaltei domniei Văstre grații și bunăvoințe. Totodată ne luăm libertatea a Vă ruga să binevoiți a primi asigurarea, că clerul ort. or. pre-cum până acum așa și mai departe va stărui din toate puterile sale a cultiva și a întări în inimile populațiunii ce este încredințată conducerei sale spirituale simțimentele fidelității neclătinată și a alipirei către înalta casă imperială și către glorioasă dinastie Habsburgică.*” Și răspundend dl preșident că este deplin convins despre notoria loialitate a clerului gr.-or. din Bucovina și cu plăcere ia și astăzi act despre această manifestățiune din partea reprezentanților clerului ort. or. adause dl Dr. Turcan cum-că clerul bisericesc ort. or. nu numai că e pătruns de cele mai profunde simțimente de loialitate, ci conform prescripțiunilor bisericești răsăritene este dator să comemoreze la toate serviciile divine pe Majestatea sa apostolică și totă ilustra curte imperială. Aceste cuvinte din urmă Dl Baron le-a luat la cunoștință cu deosebită plăcere și afecțiune.

Noutăți.

Bóla archiducesei Stefania continuă a fi primejdiosă. În genere starea moștenitorei e din cele mai îngrijitoare. Puterile i-au slăbit din cale afară. Vineri și Sâmbătă s'au ivit momente extrem de îngrijitoare în mersul bólei A. Sale. Mai. Sa Monarchul în mai multe rânduri a cercetat pe bolnava archiducesă. Starea acesteia a deprimat total pe Mai-Sa. Principesa Elisabeta, fiica bolnavei archiducese a veghiat mai multe nopți la patul mamei sale, din care pricină și ea a căzut la pat greu bolnavă.

* * *

Din Budapesta ni se scrie, că faimosul Alexics György, privatdocent de limba și literară română la universitatea de-acolo nu are la colegiul său decât un singur ascultător român. Afară de acesta mai ascultă nește orve.

* * *

Duelul Picquart-Henry. Își vor aduce aminte cetitorii, că în decursul fasionării sale în procesul lui Zola, colonelul Picquart a fost timbrat de mincinos de către colonelul Henry. Din pricina acesta Picquart a provocat pe Henry. Duelul cu condiții grele, a avut loc la Paris Sâmbătă. Victoriosul a fost Picquart, rânind pe adversarul său la brațul drept atât de grav încât l-a făcut incapabil de a continua lupta. Combatanții s'au despărțit fără a se împăca.

* * *

„Parochia vacantă din Curtici și Nazarerismul.” Sub titlul acesta primim o

corespondență foarte lungă a unui onorabil preot de lângă Arad, care reflectează la corespondența a „*Observatorului*”, publicată în numărul 10 al foi noastre. Parte din lipsă de spațiu, parte însă din pricina că această corespondență prea are caracter local și personal nu o putem publica întrăgă. Esența este, că părintele protopop Bocșan n'a contribuit cu nimic la stîrpirea nazarenismului în comuna Curtici. Etă cum se încheie corespondența ce am primit:

Convingerea noastră e, că nu preoții Grigorie Mladin și Teodor Pinter au provocat nazarenismul în Curticiu, pentru-că ambii erau iubiți de popor și cu deosebire iubirea poporului față de Teodor Pinter s'a manifestat și la mărtea sa în mod destul de laudabil, ér preotului Grigorie Mladin încă nu i-se pôte imputa altă smintă, decât că fiind văduv și ține și dînsul economă la casă, dar de iubirea poporului vorbește pentru dînsul împrejurarea că în parochia sa nu sunt pocăiți. Așia dară cauza trebuie se fie rătăcirea și ticăloșia.

Consimțim și noi cu „*Observatorul*” ca Curticiul se-și capete un preot adevărat carele se aibă grige de biserică și de turmă, ér nu de averi lumesci, pentru-că în adevăr Curticiul ca comună bisericescă a rămas napoia altora în totă privinția cu jumătate de vec, și din comuna de frunte ce era pe timpul când și avea protopopul său pre fericitul Dan, a devenit o comună fără de nici o rânduială, dovadă e că învățătorii nu și capătă nici salariul regulat ca în altă lume, ci trebuie se ascepte după el cu lunile și cu anul întreg, apoi lasă trăescă, dacă au din ce!! Lucruri de aceste nu se vîd în comune de frunte, nu avem însă nici o speranță că stările se vor ameliora, pentru că prevedem că se va face érá căpătuală din considerațiuni de nemotenă după usul de aici, ér poporul tacă și plătescă!! — *Iubitorul de adevăr.*

PARTEA ECONOMICA.

I. Löser.

Istoria Agriculturii.

Traducțiune autorizată de

Un prietin al plugarilor.

(Urmare).

25. Bere putea să-și facă ori și cine, că nu-i sta nimic în cale, deja în secolul al VIII-lea suna un paragraf în legea alemanică, că fie care creștin aparținător unei biserice, trebuie să dea la biserică în tot anul 15 sicile de bere (sicla seu sicula era măsura usitată pentru lichide), din cuvântul acesta pôte să devină în Germania superioară usitul seidel (sfêrtar) măsuri mai mari pentru lichide erau așa numitele Kufer și Fuder.

26. Pădurile trecu în posesiunea regelui, nobililor, comunelor și mănăstirilor, dreptul unui ținut de a să folosi de pădure după plac era restrins, trebuia însă să se publice unele ordinațiuni înainte de a se putea sci, că și pădurile pot fi proprietate. Regele Teodoric II. opri prin un document de confirmățiune al mănăstirei Mormünster, ca nimeni afară de persoanele din claustru să nu sémene în câmpurile din pădure nici să trimită rimători la îngrășat, séu să taie lemne. Depărtarea lemnului se pedepsea numai după ce se tăia. Crengile uscate și rupte de vânturi se pu putéu lua de ori și cine, așa încât și acela, care nu avea parte la pădure putea să-și adune atari lemne, din pădurea altuia, și prosesorul pădurei era chiar oprit dacă cuteza a' l opri.

27. Vénatul era ocupațiunea cea mai plăcută a germanilor liberi, fie care proprietar putea vena, ce voia, și numai acela să socotea de hoț de sălbătăcii, care vena pe moșii străine. Diferit era felul de a vena séu prinde sălbătăciunea.

Ei puneau clucse, unghiți, balțuri și arcuiri, la cari aplicau un fel de mașinărie de se slobozéu de sine. Câinii avéu mare valóre și li se punéu diferite numiri: precum căne adurmecător, copău, căne hăitaș, căne spion, cănele de castor, căne vénéză pe sub pământ, ogar, căne de curte, de oi și așa mai departe. Să făcea vénat și cu cerbi domesticii (imblânziți). Vénatul cu ei se făcea probabil în modul următor: că se slobozéu în pădure, și ei prin sberăturile lor, chemau alți cerbi, cari apoi se pușcau, cei domestici ci erau însemnați, ca să-i pôte distinge de cei-lalți.

28. Pescăritul era liber, pentru fie-cine însă numai atât cât atingea moșia lui rîul, în ape străine era oprit. În păduri s'a făcut cele dintăiu lacuri.

Nr 20/1898.

[33] 3-3

Concurs repetit.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia vacantă de clasa a III-a Voila, în protopresbiteratul Făgărașului, se escrie prin această concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post dau suma de 484 fl. v. a.

Concurenții au a-și subterne suplicile lor instruite conform legilor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral până la termenul susindicat.

În conțelegere cu comitetul parochial concernent, Oficiul protopresb. gr.-or. al Făgărașului.

Făgăraș, 27 Ianuarie, 1898.

Iuliu Dan,
protopop.

Nr. 21/898 prot.

[34] 3-3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia vacantă de clasa a III-a Ludișor în protopresbiteratul Făgărașului, se escrie prin această concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post dau suma de 411 fl. v. a.

Concurenții au a-și subterne suplicile lor instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral până la termenul susindicat.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Făgărașului, în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Făgăraș, 27 Ianuarie, 1898.

Iuliu Dan,
protopop.

În Tipografia archidieceșană au apărut:

I. C. Panțu:

Curs complet

de

corespondență comercială

à fl. 1.60,

Procent,**Promil,****Interese**

și

Teoria**conturilor****curente**

à fl. —.40.

Se pot procura din

Librăria archidieceșană, Sibiu.

Din Librăria Tipografiei archidieceșane se pot procura:

Insoțirile de credit,**îndreptare practică**

de

T. W. Raiffeisen,

traducere autorizată

de

Dr. A. Brote.

Prețul 80.

Cartea**Stuparilor**

de

Romul Simu, învățător

prețul 35 cr.

Librăria Tipografiei archidieceșane,
Sibiu.

În librăria Tipografiei archidieceșane se află:

Dictionariu român-maghiar

și

Dictionariu maghiar-român

de

Dr. I. Crișan și N. Putnoky,

apărute în 1893 și 1895, cele mai noută vo-
cabulare pentru învățarea limbei maghiare.

Prețul leg. à fl. 2.—

În Tipografia archidieceșană au apărut:

Sidoxia,

ceștiunea dotațiunei archiereului ortodox-
român din Transilvania,

de

Matei Voileanu.

Prețul 30 cr.;

Alexandru Roman, 1826-1897.

Material pentru biografia și activitatea lui,

de

Ilie Dinurseni.

Prețul 40 cr. și

Un vis,

narațiune din viața unui preot,

de

Gavriil Hango.

Prețul 20 cr.

Se pot procura din

Librăria Tipografiei archidieceșane
Sibiu.

Ne-au sosit acum:

Tabele de părete pentru cetit, românesci fl. 2.40

„ „ „ „ „ unguresci „ 2.40

„ „ „ „ „ românesci „ 3.60

de I. Tuducescu „ 3.60

„ „ istoria naturală (16 bucăți co-

lorate: regnul animal, vegetat și mineral) „ 7.20

Tabele de măsuri metrice cu „explicare „ —.80

Librăria Tipografiei archidieceșane, Sibiu.

Vestitele
Semințe de flori și legumi

ale lui [13] 9-17

Mauthner

în

pachete închise, legal garantate
cu marca de apărare înprotocolată

„Ursul“

se pot căpeta în toate

băcăniile și ferăriile
mai mari.

NB. Numai pentru pachetele în-
chise, provădate cu figura ursului și
signate cu numele Mauthner, cum
arată figura alăturată, ia firma Edmund
Mauthner în Budapesta, strada
Andrássy 23, garanție deplină, că-s
semințe prospete și veritabile.

„CASSA DE PĂSTRARE ÎN MERCUREA“

SOCIETATE PE ACȚII

Primesce depuneri spre fructificare sub următoarele condițiuni:

1. Depuneri făcute de particulari cu anunț de 30 zile cu 5%.
2. Depuneri făcute de particulari cu anunț de 3 (trei) luni cu 5 1/2%.
3. Depuneri făcute de biserici, școle, corporațiuni culturale, ori cu scop de binefacere cu 6%.

Permițând starea cassei, depunerile se replătesc îndată și fără
anunțare.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin institut.
Regulamentul special pentru depuneri, la cerere, se trimite ori-și-cui gratuit
Depuneri, ridicări și anunțări, se pot face prin postă și se resolvă cu reînforcarea ei.

DIRECȚIUNEA

„Cassei de păstrare în Mercurea“,

SOCIETATE PE ACȚII.

[4] 9-10

A eșit de sub tipar și se pôte procura din

Librăria Tipografiei archidieceșane

CALENDARIU

pe anul comun dela Christos

1898.

Anul al patrușeci și șeptelea.

Pe lângă partea calendaristică cuprinde: șematismul amplificat al archi-
diecesei ortodoxe transilvane, precum și un mic șematism privitor la diecesele
apartinătoare metropoliei ortodoxe române din Ungaria și Transilvania; o indi-
care lunară a agendelor protopresbiterale și parochiale; o indigitară pentru
trebuițele clericilor absoluți și a învățătorilor confesionali; însemnarea tîrgu-
rilor după alfabet, luni și zile; anunțuri, și în fine catalogul cărților din librărie.

Partea literară conține: „Pascile“ și „Eterna pe uliță“, poezii de G.
Coșbuc, Alexandru Roman, material pentru biografia și activitatea lui de Ilie
din Urseni, și „Bunica Marie“ de Ilarie Chendi.

Prețul unui exemplar broșat 30 cr., 10 sîn mai multe
exemplare și în genere vîndătorilor broșat 25 cr.

Librăria Tipografiei archidieceșane, Sibiu.